Р Е Ш Е Н И Е
№ 2146

гр. София, 01.04.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Първо отделение 44 състав,** в публично заседание на 12.03.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Юлия Тодорова

при участието на секретаря Емилия Митова и при участието на прокурора В.Димитрова, като разгледа дело номер **3060** по описа за **2011** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.203 от АПК във вр. с чл.1, ал.1 и ал.2 от ЗОДОВ.

Ищецът Й. К. Й. е предявил обективно съединени искове против Главна дирекция „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА” в исковата молба до съда, обективирана в молба от дата 13.04.2011г., първоначално адресирана по дело № 9619 от 2010г. на АССГ, II отд., 27 състав.

Й. К. Й. твърди, че понастоящем е в Затвора [населено място], Х група.

Претърпял неимуществени вреди, причинени му от затворническата администрация в Затвора [населено място]. На 05.04.2011г. трябвало да се разглежда дело №9619 от 2010г. пред АССГ. За тази цел той бил преведен от затвора в [населено място], в затвора в [населено място] на 03.04.2011г. Бил настанен в килия №13-Г. В нея пребивавали затворници от страната. Обстановката в тази килия, където ищецът живеел няколко дни, била потресаваща. Прозорците били счупени и залепени, с хартия и тиксо. Тоалетната била мръсна и с непоносима миризма. Между килията и коридора имало малко преддверие, в което стоял контейнер за смет без дъно. През нощта идвали плъхове, които търсели храна, а сутрин подът бил пълен с изпражнения от гризачите. В тоалетната нямали възможност да си измият ръцете със сапун. За последният екстрадиран от Англия и настанен в същата килия, където бил ищеца, нямало одеяла и му наредили да спи между два дюшека. В деня, в който бил конвоиран до Затвора в Л.-07.04.2011г., не получил закуска. Около 10 часа им била дадена храна-половин хляб, пастет консерва-180гр.,10 броя маслини, халва около 20

[населено място] отново храна на следващия ден по обяд. С дадената му храна при конвоирането от С. в Л., трябвало да издържи закуска, обед и вечеря на 07 април 2011г. и закуска на 08 април 2011 година.
При горните фактически твърдения моли съдът да осъди ответникът да му заплати сумата от 1000лв., представляващаобезщетение за причинени му неимуществени вреди от действия и бездействия на затворническата администрация, за периода 03.04.2011г.-07.04.2011г., които вреди се изразяват в причинени стрес, изнервяне и безпокойство, – претендира обезщетение в размер на 1 000 лв., за съжителство с плъхове, които са носители на зарази, мизерия, която е рисков фактор за туберкулоза, холера и коремен тиф – претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1 000 лв., за липсата на достатъчно храна, която да отговаря на изискванията за качество и количество – претендира също обезщетение за причинени му през този период неимуществени вреди в размер на 1000лв.
В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор от ответника. В отговора се възразява по основанието и размера на предявения иск. По същество моли съдът да отхвърли обективно предявените искове.
Представителят на Софийска градска прокуратура счита исковите претенции за неоснователни и също моли съдът да ги отхвърли като такива.
Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235 ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК, събраните и приети по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна, следното:
По делото няма спор, че за процесния период 03.04.2011 г. до 07.04.2011 г. ищецът в качеството си на лишен от свобода, поради влязла в сила присъда, наказанието, по която не е отложено, е пребивавал в Софийски централен затвор.
Горното обстоятелство се установи и от докладна записка от И. Д. –ИСДВР, 12 група. Според нея по време на престоя си в Затвора в [населено място], ищецът е бил настанен в помещение №13-Г, което по принцип е предназначено за лишени от свобода чужда делегация на затворите в страната. При проверката се установило, че прозорците не са счупени, почистването на спалното помещение било задължение на лишените от свобода, които се намират в него. За тази цел на лишените от свобода се предоставяли ежедневно препарати за почистване. Контейнерът за смет бил с дъно и се изхвърлял по два пъти на ден. Лишените от свобода имали право да разполагат с тоалетни принадлежности, съгласно списък с разрешени вещи. В спалното помещение имало одеяла, съответстващи на броя на леглата.
В докладната записка се признава и, че на лишените от свобода, на които им престои превод в друг затвор или явяване на дело, по времето, когато се раздава закуската, получават пакет суха храна. Справката е дадена към 27.0.2011г., което е относимо и за периода, за който ищецът претендира обезщетение за твърдените в исковата молба неимуществени вреди. В друга справка от В. В. –МИПВД от дата 28.06.2011г., се признава, че на 07.04.2011г. на ищеца Й. К. Й. е дадена суха храна на тази дата-сирене 100 гр.-315 кал., 100гр.-халва-540 кал., 100гр. маслини-277кал., 400 [населено място]-1000 кал или общо 2132 кал. Тази храна му била дадена в 10 часа, както и по-рано закуска в Затвора в [населено място].
Видно е от договор от дата 10.03.2010г., сключен от една страна от [фирма] и от друга ответникът, че дружеството като изпълнител, е поело задължение от възложителя и ответник по делото да извършва дейност по оценка на заселеността на насекоми и гризачи със санитарно-хигиенно значение и провеждане на мероприятия

по снижаване на тяхната численост. Районите на действие на изпълнителя според договора, били на бул. Ген. „С.” №21, ЗО „К.” и „К.”. Договорът е със срок на действие от 01.03.2010г. до 01.03.2011г. По делото не се представят от ответника доказателства, че този договор е продължил своето действие и след дата 01.03.2011г., за който период ищецът иска обезщетение, т.с. от 03.04.2011г. до 07.04.2011г. Отделно от това, изпълнителят по този договор е следвало да снижи прага на числеността на насекомите и гризачите в помещенията на посочените по-горе адреси, но няма доказателства, че те са станали под прага на медицинския и икономически риск /чл.1 от договора от дата 10.03.2010г./. Представят се и два броя фактури на лист 33 и 34 от делото, които са само индиция, че затворническите помещения са били обработени срещу вредители. Индициращият факт също следваше да се докаже главно и пълно в процеса от ответника, което съдът намира, че същият не стори до приключване на устните състезания по делото. Не е доказателство за дезинфекция на спалните помещения, вкл. и затворническата килия №13-Г, където е пребивавал ищеца, приложеното по делото искане за отпускане на материални ценности №28 от 19.03.2011г.

По делото се представи и справка от 03.10.2011г. издадена от Затвора в [населено място] относно лицата, които са пребивавали в затвора в [населено място] за период от 03.04.2011г. до 07.04.2011г., заедно с ищеца. Тази справка е и доказателство относно достоверността на твърденията на ищеца, че е пребивавал през този период в Затвора [населено място].

За установяване на релевантните за спора факти твърдени от ищеца, съдът е събрал гласни доказателства-показанията на свидетели, които изразяват лично възприетите обстоятелства.

От разпита на А. Д. М. разпитан в о.с.з. на 21.02.2012г., съдът намира за установено, че свидетелят познава ищеца от 2011 г., когато били на конвои, а не в една килия.Давали им храна в купи от пластмасови купички от кисело мляко, тъй като им казвали, че няма чинии. Снощи също така постъпили. На някои давали в чинии, на някои – в купи. Свидетелят бил в килия 13Г, където храната била ужасна. Не давали точната храна, която им се полага, никакви напитки, един хляб бил на шест човека, а чиниите – мръсни. Там, където ядели имало и мръсна тоалетна. Тоалетната, която обслужвала помещението, в което се хранили, не се почиствала и миришела. В стаята, където спели, имало мишки, влизали и в тяхната килия. Свидетелят бил 10 месеца в затвора, от които 17 делегации в С.. Всеки път, когато бил воден по делегация в С., ги настанявали по 14–15 човека в една килия. Свидетелят не посочва през кой точно период от 2011г. е бил в Затвора в [населено място]. Винаги бил настаняван в една и съща килия. Затваряли вратата с обувки, защото се отваряла сама. В преддверието на спалното им помещение имало стая, в която се държала кофа с боклук. Хранили се там, където нощували. Имало маси и една пейка. От чиниите, които събирали, изхвърляли боклука в кофа, където се множали плъховете.Те влизали и при тях. Дюшеците били разкъсани, нямало чаршафи. Давали по две мръсни и миризливи одеяла. Тялото и лицето на свидетеля били в пъпки, имал и стомашни разстройства. В това помещение, което описал бил веднъж с ищеца, в една и съща килия.

Свидетелят заявява, че почистването не било тяхна грижа, а на човека, който бил на етаж като старшина. Когато се напълнила кофата, трябва да уведомят старшината. Свидетелят му чукал 3-4 пъти, но никой не дошъл. Не им давали метла и парцал за да си почистят. Скачали им на бой, защото свидетелят им казал, че няма да спи в тези

мизерии.
Видно е от справката на стр.53 от делото, че този жалбоподател не е бил в една килия с ищеца за периода от 03.04.2011г. до 07.04.2011г., но свидетелства за лично възприети факти-затворническа килия №13-Г за 2011г. Затова показанията му следва д бъдат ценени с останалите останалия доказателствен материал.
С определение от открито съдебно заседание по настоящото дело, съдът е приел дадените на 18.05.2012 г. пред РС [населено място] показания от свидетеля Р. П. Г. като доказателства по настоящото производство.

Като писмени доказателства са приети по делото и 3 бр. справки с молба от 04.05.2012 г. представени от ответника, както и писмо от Началника на затвора [населено място] от 11.05.2012 г., писмен доклад от Началник Сектор „ФРО" при Затвора в [населено място].

Видно е от справката от дата 25.04.2012г. на стр. 140, че ищецът действително е бил настанен в килия №13-Г за периода от 03.04.2011г. до 07.04.2011г.-„чужда делегация". Според тази справка, която изхожда от ответника и свидетелства за изгодни за страната факти и следва да се цени заедно д другите доказателства по делото, в помещението имало санитарен възел, два отваряеми прозореца, отоплявало се с парно отопление по график, денонощно имало топла и студена вода. С друга докладна записка от дата 24.04.2012г./стр. 142/, са посочени същото количество храна, дадено на ищеца на дата 07.04.2011г. при конвоирането от С. за Л., както и стойността на храната, респ. доказва и, че на същия ден му е дадена и закуска- кифла и чай.

Според писмо на Началник сектор ФРО при Затвора в [населено място], се установява, че действително ищецът не бил включен в сведението за храна за 07.04.2011г. в Затвора в Л., тъй като то било изготвено на 06.04.2011г. Според Г-н М. би следвало при конвоирането му от [населено място] де е даден пакет със суха храна, осигуряващ и закуска на 08.04.2011г.

Според показанията на Р. Г., разпитан по делегация по протокол от 18.05.2012г. от съда в [населено място], се установява, че пребивавал заедно с ищеца в една килия за периода от 03.04.2011г. до 07.04.2011г. Това било място с най-лошите условия, които можело да има затвора. Представлявало малко помещение с много легла, изтърбушени дюшеци, без одеяла и чаршафи. Нямало никакви санитарни условия. Затворниците почиствали с каквото имали под ръка. Имало тоалетна, била в окаяно състояние, нямало сапун, водата течала отвсякъде. Нямало топла вода. Свидетелят бил в тази килия два или три пъти, когато идвал на дела. През процесният период в стаята били 9 или 10 човека. Храната била също минимална и мизерна и обикновено си носели храна. По принцип им давали суха храна, ако стояли повече и храна от столовата, която била готвена. На първия ден от пристигането им, им давали суха храна-хляб, консерва и халва, за вечеря боб и хляб. Хранили се в килията, защото столовата била наводнена. Помещенията не били почиствани, а кофите за боклук преливали. Даже се карали с персонала, че не били изхвърляли кофите с месеци, имало развалени храни и отпадъци в тях. Никакви санитарни материали като кофа, кърпа или сапун, не били давани. Нямало чаршафи, калъфки, одеяла. Дюшеците били скъсани и изтърбушени и въобще не ставали за хора. Достъпът бил свободен, но реално те били запечатвани там и все едно било като при строг режим. Имало килия с тоалетна и без тоалетна. Свидетелят бил и в двете килии. Свидетелят още сочи, че вечер дрънчали плъховете, които се събирали по боклуците в кофите, а хлебарките ги съпътствали навсякъде. Свидетелят допълва и, че тази храна, която се дава в пакет, я

давали за деня-четвърт хляб, консерва русенско и халва. Това било за закуска, обяд и вечеря, което било крайно недостатъчно като количество за един ден.

За установяване на достоверността на показанията на В. А., ищецът е поискал Началникът на затвора в [населено място] да бъде задължен да представи доказателства за здравословното състояние на лишения от свобода В. А.. В заявлението е посочено, че В. А. след престой в килия 13 Г в СЦЗ се е разболял от краста. Представя се и писмо от Министерство на правосъдието, Затвора в [населено място] /стр.187/, според което лицето е получило обрив на тялото и не може да пътува. Справката е от дата 13.06.2011г. Няма данни по делото това да се е случило след престоя му в килия №13-Г.

С определение от открито съдебно заседание, съдът е задължил и на осн. чл. 186 ГПК Началника на Затвора в [населено място] да представи следната информация в писмен вид:1. Бил ли е конвоиран настанения за изтърпяване на наказание „Лишаване от свобода" в Затвора в [населено място] Н. А. до [населено място], 2. В случай, че е бил конвоиран след завръщането му в Затвора в [населено място], страдал ли е същият от някакво заболяване и ако да - какво е то, 3. В справката да се посочи периода, през който е станало конвоирането на лицето до Затвора в [населено място].

В съдебното заседание ищецът представя пред съда и в подкрепа на своите фактически твърдения, обосноваващи претенцията му за присъждане на обезщетение в размер на 1000лв., количеството храна, което му е дадено за две хранения във връзка с конвоирането за днешното с. з. Свидетелят изважда найлонов плик съдържащ хляб, консерва, маслини и др. Твърди, че утре ще получи същата храна, но за четири хранения, тъй като връщайки се в Л. няма да бъде предвиден за храна. Моли съдът да назначи експертиза, която да изясни дали дадената храна е достатъчна за задоволяването на енергийните потребности на човек за четири хранения.

За установяване на релевантните за спора факти, съдът е изискал и справка от затвора в [населено място] и [населено място], която да пристигне в срок до 20.12.2012 г. относно това, дали по време на конвоя на ищеца от С. до Л. и обратно е давана храна, какво е било нейното количество, какъв е бил нейния вид и енергийно съдържание, като това се отнася за периода 03.04.2011 г. – 07.04.2011 г.

Според справката на стр. 209 от делото за периода 03.04.2011г.-07.04.2011г. на ищеца е дадена храна с общи калории 1995 кал. Сухата храна според справката се дава на обяд. Закуската се полага в Затвора, от който ще бъде конвоиран, а вечерята, в мястото където ще нощува. Следователно, от тук следва извод, че сухата храна, която ищецът е получил в размер на 1995 кал., е само за едно хранене, в случая само за обяд.

В съдебно заседание на 29.01.2013г. ищецът е оспорил съдържанието на тези справки. Твърди, че за 03.04.2011 г. - 07.04.2011 г. не му е давана същата храна по количество и калории. Твърди, че за периода 03.04.2011 г. - 07.04.2011 г. му е дадена само веднъж следната храна, а именно: хляб, пастет, халва и маслини, така както са посечени по количество и калории в докладната записка. Във връзка с опровергаване на съдържанието на тази докладна, която по своята същност е официален свидетелстващ документ, оборването на материалната доказателствена сила, на която по правилата на чл. 193 от ГПК, е следвало да се основе ответника, съдът е допуснал поисканата по-рано от ищеца СМЕ и разпит на свидетел.

От заключението на вещото лице А. Б. П., прието в съдебно заседание на 12.03.2013г., неоспорено от страните, което се кредитира от съда, като вярно и компетентно дадено, се установява, че когато се налага лицето да бъде изведено извън

затвора независимо от причините, така наречената суха храна е съобразена с времето и нормите за хранене. Според тази докладна, вещото лице приема, че калориите са достатъчни, тъй като представляват 77% от необходимите калории за деня. Според вещото лице тази храна е за едно хранене. Нормативите зависят от разстоянието.

Безспорно се установи по делото, че ищецът не е получил закуска в Затвора в [населено място] на 08.04.2011г., но това не е релевантно за спора, тъй като се претендира обезщетение за 03.04.2011г.-07.04.2011г. Безспорно е, че не е получил вечеря на 07.04.2011г. Установи се от справката обсъдена по-горе, че е получил на 07.04.2011г. в Затвора в [населено място], закуска от кифла и чай.

В същото съдебно заседание съдът приема като писмени доказателства писмо на затвора [населено място] от 26.02.2013 г., ведно със справка от 20.02.2013 г. на затвора [населено място] и медицинска справка от 20.02.2013 г. От тях се приема, че в затвора в Л. няма обособена 12 затворническа килия и охранители. Според другата справка от същата дата през 1997г. в затвора били хоспитализирани от туберкулоза 215 души. Нямало починали от 1996г. и 1997г.

В съдебно заседание на 12.03.2013г. съдът разпита свидетеля Р. С. П., служител в Затвора в [населено място]. Същият си спомня само лицето на лишения от свобода /сочи към ищеца/. Една от задачите на свидетеля е да дава храна на лишените от свобода в случаите, когато са на дело в С.. Тази храна им се дава на закуска и на обяд, ако делото е в С.. Тяхно решение било кога ще изядат храната. Свидетелят е служител от 18 г. и храната им се давала по един и същи начин. Свидетелят изтъква, че когато лицето пътува на дело, на него му се дава само веднъж храна за деня и като се върне вечерта отново в същия затвор /С. затвор/ получава вечеря. По-голямо парче хляб се дава на лицето, когато се конвоира обратно в затвора, в който излежава присъдата си.

За доказване на твърденията си в исковата молба представя извадка от вестник „Уикенд" от 2013 г. и статия „Всяка седмица в затвора УМИРАТ ХОРА" стр. 60 и 61 .Не се посочва обаче датата, на която е публикувана статията и съдът не може да прецени нейната достоверност.

Съдът намира, че показанията на свидетелите кореспондират със събраните по делото писмени доказателства, поради което ги кредитира.

Въз основа на събраните писмени и гласни доказателства в тяхната съвкупност, съдът приема, че на посочените в исковата молба дати през април 2011г. ищецът е пребивавал в килия на затвора в [населено място].

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Разпоредбата на чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди предвижда, че общината отговаря за вреди, причинени от незаконни актове, действия или бездействия на нейни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. В конкретния случай ищецът твърди, че са му нанесени вреди от незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията". Ответникът Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" със седалище С. съгласно чл. 12, ал. 2 ЗИНЗС, след изменението на закона през 2009г., е юридическо лице към Министъра на правосъдието и осъществява прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за

лишаване от свобода, а затворите, какъвто е и затворът в [населено място], са нейни териториални служби /чл. 12, ал. 2 ЗИНЗС/. За вредите, причинени от незаконосъобразни актове, действия и/или бездействия на администрацията на затвора и длъжностни лица в системата на тази администрация, отговаря юридическото лице.

Отговорността на държавата по ЗОДОВ, е специална деликтна отговорност спрямо общата деликтна отговорност, уредена в чл.45 и сл. от ЗЗД. Тази отговорност произтича от общото задължение на държавата/общините да спазват правата и законните интереси на гражданите, респ. на юридическите лица, за разлика от деликтната отговорност по ЗЗД, произтичаща от общото задължение да не се вреди виновно и противоправно другиму. Отговорността по ЗОДОВ има обективен характер – възниква при наличие на изрично предвидените в специалния закон предпоставки и не е обусловена от наличието на вина /виновно поведение/ от страна на конкретното длъжностно лице, причинило с поведението си вредата – чл.4 от ЗОДОВ, докато деликтната отговорност по чл.45 и сл. от ЗЗД е виновна отговорност – обусловена е от виновно поведение на причинителя на вредата, вкл. в хипотезата на обезпечителната отговорност по чл.49 от ЗЗД, като вината се предполага до доказване на противното, съгл. чл.45, ал.2 от ЗЗД.

По силата на чл. 52 ЗЗД, обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост, като обезщетение се дължи за всички вреди, пряка и непосредствена последица от увреждането и поясненията дадени в Постановление № 4 от 1961г. на Пленума на ВС.

За уважаване на предявените искове ищецът следва да докаже по безспорен начин кумулативното наличие на следните предпоставки: че е претърпял описаните в исковата молба неимуществени вреди, противоправното или незаконосъобразно поведение на затворническата администрация, както и, че твърдените вреди, са в пряка причинно-следствена връзка с посочените незаконосъобразни действия и бездействия. Относно тежестта на доказване съдът е дал изрични и конкретни указания в разпореждането за насрочване.

Непозволеното увреждане следователно представлява сложен юридически факт, включващ следните елементи: деяние, противоправност на деянието, вреда, причинна връзка между деянието и вредата.

Съдът кредитира показанията на разпитания по делегация свидетел на Р. Г., тъй като той е пребивавал заедно с ищеца в една килия за периода от 03.04.2011г. до 07.04.2011г. и има впечатления за лично възприети факти и обстоятелства, релеванти за правния спор. Показанията му относно наличието на плъхове в килия №13-Ги не само за исковия период, с подкрепят от показанията и на свидетеля А. Д. М. разпитан в о.с.з. на 21.02.2012г. Същите свидетелстват относно това, че както за исковия период, така и през 2011г. в килия №13-Г е имало плъхове, които съвсем естествено е да са носители на зарази.

В този смисъл съдът намира за недоказано твърдението на ответника, че помещението било дезинфекцирано и обработвано, вкл. от дружеството изпълнител по представения договор от дата 10.03.2010г.

Органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изтърпяване на наложено с присъда наказание са

длъжни да осигурят на осъдените лица такива условия, които да не създават предпоставки за увреждане на физическото и психическото им здраве, нито на човешкото им достойнство. Аргумент в тази насока са и разпоредбите на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (обн. ДВ., бр. 80 от 02.10.1992 г.), която гласи: "Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказание", както и разпоредбата на чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Република Б. - "Никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение ...", с оглед на които следва да се приеме, че основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена. Разпоредбата на чл. 10, т. 1 от Международния пакт за граждански и политически права, ратифициран с Указ № 1199 на Президиума на Народното събрание от 23.07.1970 г., обн. Дв.бр. 60/1970 г., в сила за Република Б. от 23.03.1976 г., също изрично предвижда, че всяко лице, лишено от свобода, има право на хуманно отношение и на уважение на присъщото на човешката личност достойнство.

Съгласно чл. 2, т.3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, изпълнението на наказанията е насочено към постигането на неговите цели чрез осигуряване на условия за поддържане на физическото и психическото здраве на осъдените и зачитане на правата и достойнството им. Разпоредбата на чл. 3 от ЗИНЗС предвижда, че осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. За изтезания, жестоко или нечовешко отношение се смятат умишленото поставяне в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието, изразяващи се в лишаване от облекло, отопление, медицинско обслужване и други виновно извършени действия или бездействия, които могат да причинят увреждане на здравето.

Съгласно чл.7, т.5, буква „д” ЗИНЗС, ГДИН осигурява здравното обслужване в местата за лишаване от свобода чрез провеждане на мероприятия, свързани с профилактичната и лечебно-диагностичната дейност и противоепидемиологичното осигуряване, както и чрез спазване на хигиенните норми и санитарните правила.

Разпоредбата на чл. 20, ал.3 ППЗИНЗС предвижда, че на лишените от свобода се осигурява постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода. В заведенията от закрит тип ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения. Съгласно чл. 96, ал.2 ППЗИНЗС, помещенията, устроени като наказателни килии, трябва да отговарят на всички хигиенни и здравни изисквания - да нямат влага, да имат пряк достъп на дневна светлина, да се заключват добре, да се отоплявaт, да имат условия за проветряване и обезопасено легло.

При установената по делото фактическа обстановка, съдът намира, че килията, в която е бил настанен ищецът в процесния период не отговаря на изискванията на ЗИНЗС и ППЗИНЗС, посочени по-горе, поради лошата хигиена. Действително нормативната уредба допуска ползването на санитарен възел и течаща вода от лишените от свобода да се осъществява в

спалните помещения, но изрично изключва нарушаването на хигиенните и здравните изисквания. Поставянето на лишените от свобода в такива неблагоприятни условия е от естество да застраши тяхното здраве и е сред фактите, визирани в хипотезата на чл. 3 ЗИНЗС.

Затова по справедливост и като взе предвид, че ищецът е престоял в такова помещение за периода от 03.04.2011г. до 07.04.2011г., на осн.чл. 52 от ЗЗД, намиращ субсидиално приложение, на същият се дължи обезщетение в размер на **300лв.** Исковата претенция за горницата над тази сума до предявения размер от 1000лв., е неоснователна и следва да се отхвърли като такава.

За да възприеме този размер съдът отчита, че не се установява ищецът да е боледувал по време на престоя си в затвора в [населено място] и да му е отказана медицинска помощ.

Освен противоправно деяние, непозволеното увреждане предполага и вреда. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. Вредата е в причинна връзка с извършеното деяние, когато е пряка и непосредствена последица от него. Действително по делото не бяха събрани конкретни доказателства относно емоционалното и психическо състояние на ищеца по време на престоя му в затвора в [населено място]. В случая обаче, поставянето на ищеца в неблагоприятни условия по смисъла на чл. 3 от закона представлява третиране, способно да породи у него морално страдание, стрес, нерви, безпокойство, каквито той твърди. Независимо от липсата на изрични доказателства относно изживените отрицателни емоции, студът и липсата на хигиена са от естество да предизвикат у всеки психически здрав човешки индивид посочените страдания.

Налице е пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните административните актове и претърпените вреди. Съгласно чл.4 ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Съгласно чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Имайки предвид характера на деянието и на увреждането, естеството и степента на претърпените морални страдания и краткия период на престой на ищеца в затвора в [населено място] –03.04.2011г.-07.04.2011г., съдът намира, че размерът на обезщетението е в размер на **100 лв.** В останалата част искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Относно претенцията за присъждане на обезщетение за причинени му през този период неимуществени вреди в размер на 1000лв., поради липсата на достатъчно храна, която да отговаря на изискванията за качество и количество, съдът намира, че действително ищецът е получил суха храна за този период само веднъж. Според заключението на вещото лице, а така също и свидетеля Р. П., което познава ищеца и е служител на Затвора в [населено място], това е храна, която се дава само за едно ядене.

Според вещото лице изчислило препоръчителните калории необходими на

ищеца и съгласно Наредба №23 от 19.05.2005г. на МЗ за физиологичните норми на хранене на населението, същите възлизат на 2583 кал. Ищецът е получил храна според приложената по делото справка в размер на 1995 кал., т.с. под средното количество такова изчислено от вещото лице. Не се установява, ищецът да е получил вечеря на 07.04.2011г. и закуска на 08.04.2011г. Следователно храната, която е получил за периода 03.04.2011г.-07.04.2011г., е под средната енергийна стойност на ден, която следва да приеме ищеца по изчисленията на вещото лице. Затова съдът намира, че е налице противоправно бездействие на затворническата администрация, която не е осигурила храна на ден, поне в размер на 77% от необходимите му според физиологичните потребности, калории на ден.
При тази констатация и на осн чл.52 от ЗЗД на ищеца по справедливост му се следва сумата, която нормално би била необходима на лицето да получи храна от средно количество и качество, съдържащо поне 77% от необходимите калории за деня. В този смисъл съдът намира, че сумата възлиза в размер на **100лв.** и за исковия период от 03.04.2011г. до 07.04.2011г., като за горницата над тази сума до предявения с иска размер от 1000лв., претенцията е неоснователна.

По разноските:
На основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ ответникът следва да заплати дължимите съдебни разноски, съразмерно с уважената част от исковите претенции, тъй като ищецът е бил освободен от тяхното заплащане. В случая ответникът следва да бъде осъден да заплати сумата от 10лв., до размера на която е освободен от заплащане ищеца.

Воден от горните мотиви, съдът

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” [населено място], по иск с пр. осн.чл. 1, ал.1 във вр. с чл.1 ал.2 от ЗОДОВ да заплати на Й. К. Й. ЕГН [ЕГН], понастоящем в ОЗ Л., 10 група, сумата в размер на **100лв.,** представляваща обезщетение за причинени му неимуществени вреди от действия и бездействия на затворническата администрация, за периода 03.04.2011г.-07.04.2011г., изразяващи се в причинени стрес, изнервяне и безпокойство, като ОТХВЪРЛЯ иска за горницата над тази сума до предявения размер от 1000 лева.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” [населено място], по иск с пр. осн.чл. 1, ал.1 във вр. с чл.1 ал.2 от ЗОДОВ да заплати на Й. К. Й. ЕГН [ЕГН], понастоящем в ОЗ Л., 10 група, сумата в размер на **300лв.,** представляваща обезщетение за причинени му неимуществени вреди от действия и бездействия на затворническата администрация, за периода 03.04.2011г.-07.04.2011г., за съжителство с плъхове, които са носители на зарази, като ОТХВЪРЛЯ иска за горницата над тази сума до предявения с иска размер от 1000лв.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” [населено място], по иск с пр. осн.чл. 1, ал.1 във вр. с чл.1 ал.2 от ЗОДОВ да заплати на Й. К. Й. ЕГН [ЕГН], понастоящем в ОЗ Л., 10 група, сумата в размер на **100лв.,** представляваща обезщетение за причинени му неимуществени вреди от действия и бездействия на затворническата администрация, за периода 03.04.2011г.-07.04.2011г., изразяващи се в липсата на достатъчно храна, която да отговаря на изискванията за качество и количество, като ОТХВЪРЛЯ иска за горницата над тази сума до предявения размер от 1000 лева.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” [населено място] да заплати на Административен съд София град съдебни разноски в размер на 10 лева

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република Б. в 14 дневен срок от съобщението чрез връчване на преписи на страните.

СЪДИЯ: